

บทที่ ๔

ผลของการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระมงคลวุฒ (เครื่อง สุกทโท)

ในบทนี้ ผู้วิจัยจะกล่าวถึงผลของการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระมงคลวุฒ (เครื่อง สุกทโท) จากวิธีการเผยแผ่ต่างๆ ที่ท่านเลือกเผยแผ่ ทั้งในวิธีการแสดงพระธรรมเทศนา กลวิธีการสอน วิธีการใช้อุปมาอุปมัย วิธีการเทศน์โดยคตินิยมโบราณอีสานให้เขาถึงผู้รับฟังว่าผลของการเผยแผ่พระพุทธศาสนา วิธีการเหล่านั้นมีผลสัมฤทธิ์ในด้านใดบ้างดังต่อไปนี้

๔.๑ ผลที่เกิดกับกลุ่มผู้ฟังพระธรรมเทศนาของพระมงคลวุฒ (เครื่อง สุกทโท)

จากการศึกษา ผู้วิจัยได้พบว่า ผลสำเร็จแห่งการฟังพระธรรมเทศนาที่พระมงคลวุฒ ได้แสดงในที่ต่างๆ นั้น พอสรุปได้ดังต่อไปนี้

๑) ศรัทธา คือ ความเชื่อมั่นในความจริง ความดีงาม และกฎธรรมดแห่งเหตุผล มั่นใจในปัญญาของมนุษย์ที่จะดับทุกข์หรือแก้ไขได้ตามทางแห่งเหตุผล และเชื่อมั่นในสังคมที่ดีงามของมนุษย์ ซึ่งจะเจริญงอกงามขึ้นได้ตามแนวทางเช่นนั้นความเชื่อมั่นนี้แสดงออกด้วยความเลื่อมใสอันหยั่งลงด้วยปัญญาในพระรัตนตรัย เป็นศรัทธาที่แน่วแน่ มั่นคง ไม่มีทางผันแปร เพราะ เกิดจากญาณ คือ ความรู้ ความเข้าใจ ผู้ฟังพระธรรมเทศนาของท่าน เป็นผู้มีศรัทธาเพิ่มมากขึ้น โดยการเชื่อในเรื่อง บาป บุญ คุณโทษ ความกตัญญูต่อผู้มีพระคุณ คือพ่อแม่ของเราเอง โดยเรื่องนี้ท่านมักจะเทศน์บอกเสมอไม่ว่าจะเทศน์ที่ไหนก็ตามท่านจะเน้นย้ำเสมอ

๒) ผลในด้านศีล คือ มีความประพฤติดีทั้งทางกาย วาจา และการเลี้ยงชีพในทางสุจริตอย่างน้อยที่สุดก็มีปกติรักษาศีล ๕ และให้รักษาศีลอุโบสถในช่วงเข้าพรรษา และวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ให้ทำเป็นกิจวัตรเสมอๆ

๓) ผลในด้านสุตะ มีความนิยมในการรับฟัง และทำให้เป็นผู้ศึกษามาก เข้าใจมาก และนำประโยชน์ในการดำเนินชีวิตได้หลากหลายอีกด้วย สำหรับหลักพุทธธรรมที่สำคัญต่าง ๆ ที่ตนได้ยินได้ฟังมานั้น

๔) ผลในด้านจาคะ คือ มีผลทำให้ผู้ฟังธรรมรู้จักเสียสละทรัพย์ บริจาคเป็นสาธารณะประโยชน์หรือแก่คนอื่นในคราวจำเป็นมากยิ่งขึ้น เพราะจะได้ลดความตระหนี่เสียได้

๕) ผลในด้านปัญญา เป็นการศึกษาในระดับสุดมยปัญญา จินตมยปัญญา คือ ฉลาดด้วยการฟังและการพิจารณาตามธรรมเทศน์นั้น ๆ และเมื่อทำจิตใจให้สงบขณะฟังเทศน์ ก็เชื่อได้ว่า เจริญจิตภาวนา หรือสมณะภาวนา คือ อุบายสงบจิตไปในตัวด้วย จึงทำให้เกิดภาวนามยปัญญา คือ ความฉลาดที่เกิดจากการลงมือปฏิบัติตามสิ่งที่ตนฟังอยู่นั้น

๖) ผลในด้านสังคัม (ตามหลักสาราณียธรรม ๖) ในด้านสังคัม จะเห็นได้จากการใช้หลักธรรม คือ หลักสาราณียธรรม ๖ อย่าง คือ

ก. ความเมตตาต่อกันทางกาย

ข. ความเมตตาต่อกันทางวาจา

ค. ความเมตตาต่อกันทางด้านจิตใจ

ง. การแบ่งปันลาภหรือผลประโยชน์ต่อกัน ไม่เอารัดเอาเปรียบในสิทธิคนอื่น

ฉ. ประพฤติตามระเบียบที่สังคมส่วนใหญ่ยอมรับ หรือให้กระทำตาม

จ. มีความเห็นร่วมกับเพื่อนร่วมหมู่ ในความเห็นที่ถูกต้องเป็นธรรม^๑ ชอบธรรม เช่นการทำบุญประเพณีท้องถิ่น มีทำบุญตามเทศกาลต่างๆ ไม่ว่าจะ เข้าพรรษา ออกพรรษา หรือวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา หรือประเพณีอื่นๆ เป็นการสืบทอดรักษาไว้อย่างมั่นคงจนถึงปัจจุบัน

เพราะฉะนั้น จึงปรากฏชัดว่าพระมงคลวุฒ ได้เผยแพร่พระพุทธศาสนา อันเป็นแบบแผนที่ดี จนทำให้มีผู้คนนับถือและศรัทธาท่านเป็นจำนวนมาก เป็นเครื่องพิสูจน์ให้เห็นได้ว่าการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระมงคลวุฒนั้นได้สัมฤทธิ์ผลจนเป็นที่น่าพอใจ ดังคำให้สัมภาษณ์หลายๆ ท่านได้กล่าวถึงพระมงคลวุฒ ดังต่อไปนี้

ทำให้เกิดความเชื่อเกิดความเข้าใจที่ถูกต้อง กำจัดความสงสัย ได้ความจำที่ดี เกิดความคิดที่ดีงามสร้างสันติไปในตัว “เกิดมิตรไมตรี เกิดความสัมพันธ์ที่ดีในหมู่มนุษย์ เกิดความบริสุทธิ์แห่งจิต”^๒ ผลที่เกิดขึ้นก็คือทำให้เกิดความรู้ในการศึกษาแล้วรู้จักบาปบุญคุณโทษสอนให้ลูกศิษย์ลูกหลานประพฤติในทางที่ถูกต้องดีงามท่านถือได้ว่าเป็นผู้ที่ให้เกิดประโยชน์แก่ทางพระพุทธศาสนาโดยยึดหลักปฏิบัติตามธรรมวินัย “ทำให้พระสงฆ์ที่ดี ลูกศิษย์ที่ดี ฆราวาสที่ดี ที่ได้นำเอาหลักธรรมคำสอนไปประพฤติปฏิบัติตามเกิดประโยชน์ เป็นคนดี รู้จักเคารพอ่อนน้อมต่อครูบาอาจารย์หรือผู้ที่มิพระคุณเป็นผู้ที่มีความกตัญญู” มีจิตใจที่ดีงาม เป็นผู้ที่มิระบอบระเบียบ และรู้จักพระพุทธศาสนามากยิ่งขึ้น ทำให้คนได้รู้ถึงพระพุทธศาสนา^๓ “จะเน้นการเผยแผ่ด้วยประพรหมน้ำพุทมนต์แล้วแขกข้อธรรมเข้าไปในขณะประพรหมน้ำพุทมนต์แล้วบรรยายข้อธรรมให้ผู้มาประพรหมน้ำพุทมนต์ให้เข้าใจในหลักธรรมเป็นอันดียิ่ง คนหรือบุคคลจะมีศักยภาพของแต่ละคนที่ตั้งใจอดทน และที่ตั้งใจปรับปรุงพัฒนาตนเองว่า คนนั้นจะเป็นผู้มีปัญญา มีเมตตา มีคุณงามความดีและจะเป็นผู้มีมีความสุข” หลวงปู่ไม่ได้พูดเรื่องมรรคผล ไม่เคยอวดว่าตนเองได้อะไรหรือเป็นอะไรแต่ถ้าเราเน้นคำว่าความสุขก็จะทำให้เราเป็นผู้มีความสุข^๔ ทำให้ผู้คนมีความเชื่อ ความศรัทธาในพระพุทธศาสนามากขึ้น “มีความเลื่อมใสในการที่จะคำจุนพระพุทธศาสนาและเผยแผ่คำสอนให้ออกไปสู่สาธารณชนอยากเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยในการคำจุนพระพุทธศาสนา เช่น วัดที่หลวงปู่เคยช่วย เจตจำนงที่ยังไม่เสร็จหรือเสร็จแล้วก็ปราณนาที่จะประสานต่อในเรื่องของหลวงปู่มีความเชื่อและมั่นใจว่า เรื่องภาพต่างๆ มีจริงตามหลักบาป-บุญ

๑.เริ่มจากหลักธรรมที่ง่ายสร้างความคุ้นเคยสู่ความศรัทธาเลื่อมใส

๒.ให้คำที่สบายใจและสนใจในผู้มาเยี่ยมตลอดจนถามความประสงค์ของชีวิตตน

^๑ พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต), **พุทธธรรมฉบับปรับปรุงและขยายความ**, พิมพ์ครั้งที่ ๙, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๓), หน้า ๓๙๖.

^๒ สัมภาษณ์ พระครูสุจิตโพธิ์ลังการ, ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๕.

^๓ สัมภาษณ์ พระครูธรรมสารสาธิต, ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๕.

^๔ สัมภาษณ์ พระครูปิยศิลป์โกศล, ๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๕.

๓.จะมีคำที่ให้พรอยู่เสมอว่าขอให้ไปดีมาดี”^๕

“พุทธบริษัทมีความเป็นอยู่ที่สงบสุข มีคุณธรรม มีความกตัญญูต่อผู้มีพระคุณ ปฏิบัติตนอยู่ในศีล ทำให้ได้สำนึกถึงคุณบิดามารดาและผู้มีพระคุณ เข้าใจในความเป็นไปของ ธรรมชาติ หลวงปู่ประพฤติปฏิบัติต่อพุทธศาสนิกชน ธรรมและวิธีการของหลวงปู่เป็นประทีปธรรมให้ ปัญญาเป็นเครื่องดำเนินชีวิต แก่สานุศิษย์ได้พบความสงบสุข ร่มเย็น ตลอดและเกิดผลที่ปรากฏใน งานทำบุญครบรอบวันละสังขาร ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๕๕. ว่าผู้ที่มาร่วมล้วนมีศรัทธา เครพ่นับถือในตัว หลวงปู่และคำสอนของท่านขึ้นมาทุกสารทิศ”^๖ ได้รับความรู้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคมทำให้ จิตใจเยือกเย็น “มีนิสัยดีขึ้นนำความรู้ต่างๆ มาสอนเยาวชนให้เกิดประโยชน์ต่อไป ได้มีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นเหตุนำความเจริญมาสู่ประเทศชาติอีกด้วยในเรื่องความรู้ทางธรรมนั้นได้นำเอาหลักธรรมมา สอดแทรกควบคู่ไปกับวิชาการเพื่อที่จะให้เยาวชนได้รับความรู้แล้วนำไปปฏิบัติตนให้เป็นคนดีของ สังคมเพราะว่าธรรมะนั้นจะทำให้ผู้ปฏิบัติมีความสุข มีคุณธรรมไม่มีการเอาเปรียบซึ่งกันและกัน”^๗

ทำให้ผู้คนรู้จักความกตัญญู รู้จักบาป บุญ คุณโทษ แล้วทำให้สังคมเกิดความสงบสุข ร่มเย็น ทำให้บุคคลทั่วไปได้รู้จักถึงความชั่วหรือดี “และได้รู้จักปฏิบัติตัวในทางที่ถูกที่ควร ทำให้รู้จัก ประมาณในการดำรงชีวิตรู้จักพอประมาณ มีเหตุมีผลพอใจในสิ่งที่ตนมีอยู่ รู้จักปล่อยวาง เป็นการ ปฏิบัติสูงสุด อำนวยผลแก่ผู้ปฏิบัติ ให้มีกาย วาจา ใจ สงบ ในการแสวงหาธรรมอันเป็นทางแห่งความ หลุดพ้น”^๘ ผู้มารับรู้สามารถนำไปปฏิบัติได้ ก็ให้ผลดีต่อตัวผู้ปฏิบัติและสังคม “เกิดความศรัทธา เชื่อมั่นในพระพุทธศาสนา ในองค์พระรัตนตรัย ศาสนิกชนทุกระดับเข้าวัดทำบุญ ปฏิบัติศาสนกิจและ เข้ามาปฏิบัติธรรมไม่ขาดสาย เมื่อได้รับฟังธรรมะที่เข้าใจได้ง่ายมีเหตุมีผลทำให้เกิดผลดีขึ้นกับผู้ที่ นำไปปฏิบัติสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน รู้จักและเข้าใจในหลักธรรมมากขึ้น”^๙ ทำให้คนเห็น ความเป็นจริง คือความอดทนอดกลั้นนั้นทำให้งานที่ทำสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี “ความเมตตาทำให้คนอื่น รักใคร่การให้อภัยทำให้คนดีเพิ่มขึ้นและได้ญาติธรรมเพิ่มขึ้น”^{๑๐} หลักธรรมในการปฏิบัติธรรมตามแนว กระบวนการเรียนรู้หรือแนวการสอนของหลวงปู่ว่าด้วยเรื่องศีล สมาธิ และปัญญาเพื่อไม่เกิดทุกข์ตั้ง มั่นอยู่ในหลักศีลธรรม “มีหลักในการดำเนินชีวิตเป็นคนดี ละความชั่ว ลด ละเลิก อบายมุข กตัญญูต่อ ผู้มีพระคุณ บิดา มารดา ครูบาอาจารย์ การปฏิบัติดี คิดดี ทำดี อย่างมีสติ มีผู้ปฏิบัติตามคำสอน ศาสนายังคงอยู่ ความสงบร่มเย็นเกิดขึ้นในประเทศ”^{๑๑} ทำให้เป็นที่เลื่อมใสศรัทธาของพุทธศาสนิกชน “เมื่อได้นำคำสอนที่ท่านแนะนำไปปฏิบัติ ทำให้ประสบความสงบสุขร่มเย็น”^{๑๒} “ท่านเป็นคนที่ดี สุขุม เยือกเย็นและเป็นคนพูดน้อยมีอารมณ์เป็นหนึ่งนำศึกษาสนทนาธรรมด้วยเป็นอย่างยิ่ง ท่านจะให้ โอวาทไม่ว่าจะอยู่ในที่เช่นไร โอวาทของท่านจะเป็นข้อธรรมและมีความหมายเป็นอย่างยิ่งท่านจะให้

^๕ สัมภาษณ์ พระมหาสง่า ปภสฺสโร, ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๕.

^๖ สัมภาษณ์ นางทวิวรรณ สุพรรณ, ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๕.

^๗ สัมภาษณ์ นางยุพา บุตรบุราณ, ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๕.

^๘ สัมภาษณ์ นายวิระยุทธ บุตรบุราณ, ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๕.

^๙ สัมภาษณ์ นายเมธี อุมาลี, ๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๕.

^{๑๐} สัมภาษณ์ นางสมนึก ไกรยา, ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๕.

^{๑๑} สัมภาษณ์ นางจินตนา แยมศรี, ๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๕.

^{๑๒} สัมภาษณ์ นายอภิวัฒน์ ทุมพัฒน์, ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๕.

ข้อธรรม สอดแทรกด้วยคติพจน์อื่นๆ ด้วยและท่านจะเน้นหลักปฏิบัติง่ายเป็นพื้นฐานเบื้องต้น เช่น ปฏิบัติในศีลและจริยาวัตรให้เคร่งครัดเป็นแนวเบื้องต้น เพื่อจะได้ทำให้จริยาวัตรต่างๆ ที่ควรปฏิบัติเป็นสมณะ สารูปในแนวทางต่อไป สามารถอยู่ร่วมกับหมู่คณะได้อย่างสมบูรณ์ การเผยแผ่พระพุทธศาสนา ของท่านทำให้เกิดศรัทธาต่อพุทธศาสนิกชนและบุคคลที่พบเห็นซึ่งในการนี้ ท่านจะเน้นหลักแห่งความจริงในหลักธรรมคำสอนอันเป็นแนวทางปฏิบัติให้ผู้พบเห็นได้เกิดความเข้าใจในวิธีการเผยแผ่ต่างๆ อย่างลึกซึ้ง โดยเน้นเอาหลักธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้าเป็นแบบอย่างแห่งการปฏิบัติ”^{๑๓}

“ท่านเป็นคนที่พูดน้อยแต่ปฏิบัติให้เห็น ส่วนมากจะให้โอวาทในโอกาสต่างๆ แต่เน้นไปด้วยธรรม ท่านจะให้ข้อธรรมโดยการพูด และสนทนาเป็นส่วนมาก ท่านจะมีวัตถุมงคลแจกและให้ธรรมด้วย ซึ่งเป็นกุสโลบายในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของท่านด้วย ท่านจะเน้นหลักธรรมง่ายๆ สอนให้คนเข้าใจง่ายถ้าเป็นพระภิกษุสามเณรเน้นหลักของศีลของวินัยถ้าเป็นฆราวาสก็เน้นเกี่ยวกับการครองเรือน การอยู่ร่วมกัน ทำให้ผู้ที่ได้รับฟังได้สนทนารวมกับท่านมีความเข้าใจได้ง่าย เพราะการพูดของท่านเน้นในการปฏิบัติเป็นแบบอย่างที่ดี เมื่อเห็นท่านปฏิบัติก็สามารถปฏิบัติตามได้ เมื่อเราปฏิบัติได้ก็จะเกิดผลดีต่อผู้ปฏิบัติ”^{๑๔}

“เมื่อพิจารณา ในชีวิตความเป็นอยู่ของตน บุคคลทั่วไปมีศรัทธาสนใจในทางประณีตปฏิบัติ มีศีล มีธรรม เดินสายกลางตามรอยหลวงปู่ท่านสอน คือ ศีล สมาธิ และปัญญา เป็นทางเข้าสู่แห่งแดนความสงบ และทำให้ผู้คนรู้จักความกตัญญู ต่อพ่อแม่ครูอุปัชฌาย์อาจารย์มากขึ้น เกิดความที่ดั่งาม และสร้างสันติไมตรีต่อกัน เกิดความบริสุทธิ์แห่งจิต ทำให้สังคมมีแต่ความสงบสุข ร่มเย็น ทำให้ศาสนาอยู่ เมื่อทุกคนมีความกตัญญู^{๑๕} ญาติโยมมีความชื่นชมในบารมีของท่าน ทำให้ท่านมีลูกศิษย์มากมาย และได้้นำเอาหลักธรรมคำสอนของท่านมาอบรมสั่งสอนพุทธศาสนิกชนให้ประพฤติจริง สอนให้คนทำความดี ท่านเป็นพระเกจิอาจารย์ทุกคน ทั่วประเทศรู้จักชื่อเสียงของท่านดี จากการร่วมปฏิบัติธรรมกับหลวงปู่ ท่านเน้นหลักการปฏิบัติดี ทำดี ตามหลักคำสอนในพระพุทธศาสนา และจากการที่หลวงปู่ได้เผยแผ่พระพุทธศาสนา คนที่นำหลักคำสอนของท่านไปปฏิบัติทำให้คนนั้นได้รับแต่ความดี อยู่อย่างร่มเย็นเป็นสุข ความเจริญก้าวหน้า และมีความอยู่ดี ขึ้น”^{๑๖}

มีผู้ปฏิบัติตามคำสอนของท่านไว้นั้น ถือว่าเป็นวิธีการเผยแผ่ที่สามารถช่วยให้บุคคลแต่ละบุคคล “สามารถนำหลักธรรมไปใช้ให้เกิดประโยชน์มีประสิทธิภาพ มีวินัยของตนและส่วนร่วม รู้จักใช้ปัญญาให้เกิดประโยชน์ ทำให้บุคคลอื่นได้มีโอกาสที่จะใช้การศึกษาในระดับสูงๆ ไปแก้ปัญหาชีวิต ให้อยู่อย่างร่มเย็น เป็นสุขและเกิดสติปัญญาตั้งมั่นและนับถือพระพุทธศาสนามากขึ้น เกิดญาติธรรม นำสู่การปฏิบัติ สังคมเป็นสุข มวลมนุษย์อยู่รอดปลอดภัย”^{๑๗} “ทำให้ผู้ที่ได้ฟังและได้อ่านหนังสือธรรมะครบรอบวันเกิดของท่านมีความเข้าใจได้ง่ายเพราะหนังสือของท่านสอนเน้นการทำ

^{๑๓} สัมภาษณ์ พระมงคลวรคุณ, ๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๕.

^{๑๔} สัมภาษณ์ พระครูสิทธิญาณโสภณ, ๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๕.

^{๑๕} สัมภาษณ์ นางสมัย หงวนกระโทก, ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๕.

^{๑๖} สัมภาษณ์ นางอุดมลักษณ์ เทียบคุณ, ๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๕.

^{๑๗} สัมภาษณ์ นางพรนิภา ระเบียบ, ๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๕.

ดีและปฏิบัติตาม และเคยได้ร่วมปฏิบัติธรรมในการเข้าวัดพัฒนาจิตที่ วัดสระกำแพงใหญ่ ทำให้จิตใจสงบไม่ประมาทในการดำรงชีวิตสามารถนำเอาหลักธรรมนำมาใช้ในชีวิตประจำวัน ทำให้ครอบครัวมีความสุข และท่านสอนให้รักษาศีล ประพฤติกาย วาจา และใจให้สะอาด รับประทานอาหาร ข้าวดี มีศีล มีธรรม ละเว้นจากอบายมุขและให้ผู้คนเข้าถึงศีลและปฏิบัติตามหลักธรรมคำสอนของท่านจะทำให้ชีวิตมีแต่ความสุขความสำเร็จในการทำงานเจริญก้าวหน้า”^{๑๘}

หลักคำสอนของท่านเน้นการประพฤติปฏิบัติในการดำรงชีวิตให้เห็นความสำคัญในทางศาสนา “รู้จักความกตัญญูต่อบิดา มารดา และครูอุปัชฌาย์อาจารย์ สร้างคุณงามความดี มีความบริสุทธิ์แห่งจิตแห่งใจ รู้จักละกิเลสขั้วดีและรู้จักบาปบุญคุณโทษ สมกับที่ได้เกิดมาพบพระพุทธศาสนาที่จะต้องฝึกหัดตนให้ทำความดีก่อน คือรู้จักนำเอาหลักธรรมต่างๆ ที่ท่านสอนนำมาประพฤติปฏิบัติให้เกิดความเจริญในชีวิตของตนและสร้างสันติไมตรีต่อกัน”^{๑๙}

จากการเคยร่วมรับฟังท่านแสดงธรรมท่านบอกว่าเกิดมาเป็นมนุษย์เป็นผู้มีจิตใจสูงจะต้องเรียนให้มีความรู้มากเปรียบเหมือนว่า “นกไม่มีขน คนไม่มีความรู้ย่อมขึ้นสู่ที่สูงไม่ได้” ทำให้ผู้ที่เป็นลูกศิษย์ลูกหาของท่านได้ถือปฏิบัติและสั่งสอนลูกหลานสืบต่อไปทำให้ผู้ปฏิบัติตามเกิดความรู้ในข้อวัตรประพฤติปฏิบัติเป็นแบบอย่างที่ดีและทำจิตใจให้สะอาด ลด ละจากกิเลสและตั้งอยู่ในคุณธรรมชั้นสูงซึ่งประกอบด้วย เมตตาธรรม กรุณาธรรม มุทิตาธรรม และอุเบกขาธรรม ท่านจึงเป็นศูนย์รวมของความศรัทธา ของพุทธศาสนิกชน^{๒๐}

“หลักธรรมะของท่านจะเน้นความสามัคคี โดยมีวัดเป็น ศูนย์กลางการพัฒนา ศูนย์รวมจิตใจของประชาชน ศูนย์ปฏิบัติธรรม แหล่งการศึกษา ทำให้ลูกศิษย์ลูกหาได้มีความรู้และความสามารถนำมาเป็นข้อวัตรปฏิบัติเพื่อให้บรรลุความหลุดพ้น เมื่อคนเราได้รับธรรมะของท่านแล้วย่อมนำมาปฏิบัติได้ผล เช่นพัฒนาทางด้านจิตใจ ที่ประเสริฐ และมีความรู้ที่ดี ย่อมมีโอกาสชีวิตที่ดี มีสติ มีการตัดสินใจด้วยปัญญา ย่อมหาทางดับทุกข์ แก่ปัญหาที่เกิดขึ้นได้ มีความสุขความเจริญก็จะเกิดขึ้นในสังคมตามมา ท่านไม่สนใจลาภยศ สรรเสริญ จะเห็นได้ว่า ท่านจะไม่รับตำแหน่งยศถาบรรดาศักดิ์ต่างๆ ที่มีคนเสนอให้”^{๒๑}

“ท่านเป็นแบบอย่างที่ดีของพุทธศาสนิกชนหลักคำสอนของท่านมีความหมายมากทำให้พุทธศาสนิกชนนำไปประพฤติปฏิบัติให้ทำตนให้เป็นประโยชน์แก่สังคมท่านมุ่งเน้นด้วยความเป็นธรรมให้พุทธศาสนิกชนนำไปปฏิบัติให้รักษาศีล ๕ และเน้นทาง ปฏิบัติภาวนาจิต ใช้ชีวิตอยู่อย่างเรียบง่าย เป็นผู้มักน้อย สันโดษพึ่งตนเองได้ อยู่ในศีลธรรม กระทำสิ่งที่ดีงามอันประกอบด้วยกายสุจริต วาจาสุจริตและมโนสุจริต มีคุณธรรมพัฒนาตนเองให้ดำเนินชีวิตอย่างมีความสุขและมีคุณภาพชีวิตที่ดีในสังคม”^{๒๒}

“ตามแนวทางดังกล่าววิธีการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของท่าน ท่านจะแสดงธรรมแนะแนวทางการปฏิบัติธรรมให้ข้อธรรมและวิธีการปฏิบัติที่ถูกต้อง ปฏิบัติเป็นตัวอย่างให้ดู ไม่ได้

^{๑๘} สัมภาษณ์ นางทองทิพย์ ชำนิกุล, ๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๕.

^{๑๙} สัมภาษณ์ นางนวรรณ์ จังอินทร์, ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๕.

^{๒๐} สัมภาษณ์ นายอาจหาญ เยี่ยงกาย, ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๕.

^{๒๑} สัมภาษณ์ นายจันทร์ เพ็งแจ่ม, ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๕.

^{๒๒} สัมภาษณ์ นายนาถ เกตุชาติ, ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๕.

อวดคุณวิเศษเปี่ยมล้นด้วยความเมตตา ใครมาขออะไรท่านจะให้ ในข้อหลักธรรมท่านปฏิบัติดีปฏิบัติชอบอยู่ในชีวิตและได้เน้นยึดหลักธรรม ประจำใจ ให้รักษาศีล เคารพบุพการี ต่อพ่อ แม่ และครูบาอาจารย์ ทำตนให้เป็นประโยชน์ต่อตนเอง ต่อสังคม ประเทศชาติ มีความเมตตา กรุณาช่วยเหลือผู้อื่นตามกำลังสามารถ ท่านเน้นหลักความเมตตากรุณา การเสียสละเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ทำให้ประชาชนเคารพศรัทธาและได้นำข้อธรรมของท่านมาปฏิบัติตามให้เกิดประโยชน์แก่สังคม ชุมชน ให้สงบสุขเจริญยิ่งขึ้นไป”^{๒๓}

“พุทธศาสนิกชนมีความเป็นอยู่ที่สงบสุข มีคุณธรรม หลักแนวการเผยแผ่ของท่านมีเป้าหมายเพื่อประโยชน์สุขของประชาชนและสังคมได้แก่การพัฒนาด้านปฏิบัติธรรม และด้านการศึกษา สาธารณสุข และสาธารณประโยชน์อื่นๆ ท่านเป็นพระสงฆ์ที่เจริญด้วยปฏิปทา มีจริยาวัตรที่งดงามอย่างเสมอต้นเสมอปลายมาโดยตลอด ข้อวัตรปฏิบัติของท่านสอนให้พุทธศาสนิกชน เป็นคนดี มีระเบียบวินัยซื่อตรงต่อบิดามารดา กตัญญูต่อผู้มีพระคุณ รู้จักบาป บุญ ผู้มารับรู้ สามารถนำไปปฏิบัติได้ก็ทำให้เกิดผลดีต่อตัวผู้ปฏิบัติเพื่อความเจริญรุ่งเรืองแห่งพระพุทธศาสนา”^{๒๔}

“แนวความคิดและแนวการปฏิบัติของท่านและมีคำสอนที่ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาทั้งทางธรรมและทางโลก โดยเฉพาะ ท่านต้องการพัฒนาคนให้หลุดพ้นจากความทุกข์โดยเน้นการปฏิบัติธรรมสอนวิปัสสนากรรมฐาน และการทำสมาธิ รักษาศีล ไม่ประมาท พอประมาณ แก่ไขปัญหาชีวิตได้ รู้จักบาป บุญคุณโทษแล้วทำให้ผู้คนเกิดความสงบสุขร่มเย็น”^{๒๕}

พุทธบริษัทมีความเจริญก้าวหน้า “มีความรักสามัคคีธรรม สงบสุขและให้ความรัก ความเมตตา มีศรัทธานำพาให้ชุมชนและประเทศเป็นสุขรู้จักรักสามัคคีต่อกันเพื่อประโยชน์ส่วนรวมมีความกตัญญูต่อผู้มีพระคุณ เช่นบิดาและมารดานำพาปฏิบัติตนอยู่ในศีลธรรมละความชั่วและอบายมุขสุราเมรัย”^{๒๖}

“หลักวิธีการเผยแผ่ธรรมะ ทำให้ผู้คนรู้จักคำสอนของท่านให้เข้าใจหลักธรรมะแบบเข้าใจง่ายๆ สร้างศรัทธาก่อนแล้วสอนหลักธรรม เพื่อให้สามารถนำไปปฏิบัติให้เกิดประโยชน์กับตนเองได้ ถ้าเป็นพระภิกษุสามเณรจะสอน โดยการปฏิบัติแบบอย่างที่ดีใช้ หลักคตธรรม หลักปรัชญาเป็นคำสอน คนฟังรับรู้ได้ตามกำลังปัญญาหลักการ วิธีการ วิธีคิด ของท่านเป็นอย่างมาก ท่านเริ่มจากภายในก่อนคือตัวเองก่อน แล้วค่อยๆ รู้จักสิ่งที่อยู่ภายนอก รู้เรา แล้วรู้เขาปฏิบัติตนแบบเป็นแบบอย่างทุกเรื่องท่านเป็นผู้ปฏิบัติดีและปฏิบัติชอบ มีเมตตาธรรมสูงมากจะไม่เคยกล่าวหาว่าใครไม่ดีได้ผลดีเป็นอย่างมาก เพราะท่านจะเน้นสอน เน้นการปฏิบัติ สร้างศรัทธาเพราะถ้าคนศรัทธา ใจน้อมรับ เต็มใจ พอใจ นำไปปฏิบัติจะได้ผลมากกว่าทุกวิธี เพราะธรรมะของท่านสอนจะไม่ทิ้งหลักการปฏิบัติและนำมาพิสูจน์ได้ปฏิบัติแล้วเห็นผลจริงมีประโยชน์ต่อสังคมสร้างความมั่นคงและเจริญต่อพระพุทธศาสนา”^{๒๗}

^{๒๓} สัมภาษณ์ นายสุวิทย์ สมบัติ, ๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๕.

^{๒๔} สัมภาษณ์ นายพันธ์เพชร พวงบุรี, ๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๕.

^{๒๕} สัมภาษณ์ นายวิบูลย์ คำแปล, ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๕.

^{๒๖} สัมภาษณ์ นายวีรวัฒน์ ธรรมแสง, ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๕.

^{๒๗} สัมภาษณ์ นายจรินทร์ พงษ์พิพิธธรรม, ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๕.

“โครงการบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อนที่วัดสระกำแพงใหญ่ เป็นภารกิจหลักของท่านที่ได้ปฏิบัติมาต่อเนื่องกันมาเป็นเวลาหลายปี เพื่อให้กลุ่มบุตรที่เป็นเยาวชนของชาติในอนาคตได้สัมผัสความสุข ทางใจด้วยการเข้าวัดปฏิบัติธรรมเจริญวิปัสสนากรรมฐานและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในทางที่ไม่เหมาะสมให้มีพฤติกรรมที่สร้างสรรค์ด้วยการนำหลักธรรม และหลักศีลธรรม และจริยธรรมต่างๆ และคำสอนของท่านจากการที่ไม่เคยกราบไหว้พ่อแม่ หลังจากที่ได้มาบรรพชาฝึกอบรมแล้วก็มีกรการกราบไหว้และได้รับธรรมะจากท่านไปใช้ในชีวิตประจำวันของตนเองเพื่อให้เกิดความรู้และเข้าใจต่อวิถีชีวิตชาวพุทธที่ดี อีกทั้งยังได้ฝึกอบรมตนให้เป็นพลเมืองดีของชาติในอนาคตสืบไป”^{๒๘}

“สิ่งสำคัญที่เคยรับฟังธรรมและได้อ่านหนังสือครบรอบวันเกิดมีความศรัทธาในตัวท่านและคำสอนของท่านมีสาระอ่านแล้วทำให้จิตใจสบายดี มีแต่การมุ่งดีคิดดีปฏิบัติดีมีเหตุผล ทำสิ่งที่เป็นประโยชน์ ต่อชุมชนรู้จักรักสามัคคีเกิดผลที่ดีต่อผู้นำมาปฏิบัติได้รับความสุขกายสบายใจ”^{๒๙}

“นอกจากนี้ยังมี การส่งเสริมความรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม ปฏิบัติดีต่อตนเอง ทำให้บุคคลเห็นความเป็นจริงว่า ความดีกับความเลวมีความหมายอย่างไร เมื่อรู้แล้วก็จะทำให้บุคคลนั้นทำความดีมากขึ้นตั้งอยู่ในความไม่ประมาท”^{๓๐}

“ตามที่ได้ร่วมฟังธรรมะในหลักธรรมที่ท่านเน้นหลักธรรมที่มีสาระความหมายเพื่อประโยชน์ในส่วนร่วมและได้เอาแบบอย่างจากท่านมาประพฤติปฏิบัติและได้อบรมสั่งสอนญาติโยมให้เป็นคนดีอยู่ในวัดปฏิบัติเพื่อความสุขตลอดไปมีเหตุมีผล ทำให้เกิดผลดีขึ้นกับผู้ที่นำไปประพฤติปฏิบัติ มีผู้คนศรัทธาเข้ามาประพฤติปฏิบัติธรรมในวัดเป็นจำนวนมากสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวัน”^{๓๑}

“คือให้ความรู้ด้านปฏิบัติและรู้จักวินัยและฝึกอบรมด้านจิตใจด้านวิปัสสนาควบคู่กันไปเหมือนกับที่ท่านเคยทำในอดีตได้รับความสงบสุขร่มเย็น จิตใจก็มีความปิติยินดี เบิกบาน รู้รักสามัคคีเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เมื่อได้รับคำสอนของท่านก็นำหลักธรรมมาปฏิบัติให้เกิดสติปัญญา รู้จักความอดทนอดกลั้นต่อสิ่งต่างๆ ที่มากระทบ รู้จักการให้อภัย มีความเมตตาปรารถนาดีต่อผู้อื่น”^{๓๒}

เพราะฉะนั้น ผลของการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระมงคลมุนี(เครื่อง สุภทโท) ก็คือ ทำให้เกิดความเข้าใจในเรื่องของประพฤติปฏิบัติธรรมนั้นทำให้คนเราได้เข้าใจในเรื่องของการประพฤติปฏิบัติได้อย่างถูกต้องวิธี มีความได้เข้าใจในเรื่องของ ไตรสิกขา คือ ศีล สมาธิ เกิดปัญญาที่แท้จริง สามารถชี้แนะให้พุทธบริษัทเกิดความเชื่อมั่นต่อหลักธรรมที่ถูกต้องตามหลักทางพระพุทธศาสนา แล้วนำหลักธรรมไปปฏิบัติไปพัฒนาตนสู่ประโยชน์ตามที่ปรารถนาตามคำสั่งสอนของท่านต่อไป

^{๒๘} สัมภาษณ์ นายเฉลิมกรุง จังอินทร์, ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๕.

^{๒๙} สัมภาษณ์ นายวัชรพล ชำนิกุล, ๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๕.

^{๓๐} สัมภาษณ์ พระครูโสรัจปัญญารักษ์, ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๕.

^{๓๑} สัมภาษณ์ พระครูศีลสังวรวิมล, ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๕.

^{๓๒} สัมภาษณ์ พระครูสุขุมธรรมโมภาส, ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๕.

๔.๒ ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับปฏิเวธศีลธรรม

พระธรรมวินัยของพระพุทธเจ้านั้นแบ่งเป็นศีลธรรม ๓ ประเภท คือ

๑. ปริยัติศีลธรรม ศีลธรรมคือคำสั่งสอนอันจะต้องเล่าเรียน ได้แก่พุทธพจน์
๒. ปฏิบัติศีลธรรม ศีลธรรมคือปฏิบัติทำอันจะต้องปฏิบัติ ได้แก่ อภิสัมมัตถมรรค หรือ ไตรสิกขา คือ ศีล สมาธิ ปัญญา
๓. ปฏิเวธศีลธรรม ศีลธรรมคือผลอันจะพึงเข้าถึงหรือบรรลุด้วยการปฏิบัติ ได้แก่ มรรค ผล นิพพาน^{๓๓}

จากการเพียรพยายามที่จะให้พุทธศาสนิกชนได้เข้าใจในหลักการปฏิบัติ ตามหลัก ไตรสิกขา มีอยู่ครั้งหนึ่งพระมณฑลคุณ ท่านได้เริ่มบทเรียนตามกระบวนการเรียนรู้หรือแนวการสอนของพระพุทธศาสนา ซึ่งกระบวนการขั้นตอนแรกจะว่าด้วยเรื่องของศีล ขั้นตอนที่สองเป็นเรื่องของสมาธิและขั้นตอนที่สามเป็นเรื่องของปัญญา ซึ่งโดยทั่วไปจะอธิบายรวม ๆ กันไปว่า ศีล สมาธิ ปัญญา เพราะถ้าหากผู้ใดได้ถือศีลหรือปฏิบัติศีลให้บริสุทธิ์ ศีลจะเป็นพื้นฐานสมาธิอันมั่นคงเมื่อจิตมีสมาธิแล้วพลังปัญญาก็จะเกิดขึ้นได้เร็ว

ถ้าไม่มีศีลหรือศีลไม่บริสุทธิ์แล้วจะปฏิบัติให้มากเท่าไรก็คงไม่เกิดมรรคผล ท่านอุปมาเหมือนคนมือด้วนได้แหวนเพชร คนหัวล้านได้หวี คนตาบอดได้กระจก ย่อมไม่มีคุณค่าต่อจิตใจของผู้ได้หรือครอบครองในสิ่งเหล่านั้น

อนึ่ง ท่านสอนว่าถ้าเราต้องการเป็นพระปฏิบัติกัมมัฏฐาน หากเรายังยึดติดกับไภสานหรือกระดาศ หรือแนวทางการศึกษาทางด้านปริยัติธรรมอยู่ แม้เราจะขยันมั่นเพียรเท่าใดก็ยังสามารถบรรลุธรรมขั้นสูงไม่ เหมือนกับคนยังง่อยอยู่ หอบปอทั้งซัปปอ ย่อมเอาไปทำประโยชน์อะไรไม่ได้ ฉะนั้นใครปฏิบัติหากยังยึดติดกับไภสาน กระดาศ หรือเพียรแต่การเรียนรู้ปริยัติธรรมก็ฉะนั้นการอธิบายข้อธรรมของท่านพระมณฑลคุณ ทำให้พระมณฑลคุณเกิดความรู้แจ้งถึงความเป็นมาเป็นไปในทางปฏิบัติ รู้แนวทางในการที่จะดำเนินชีวิตต่อไปในภาพหน้า รู้ถึงข้อผิดข้อถูกเหตุและผลในการปฏิบัติ มองเห็นทางเดินทำจิตใจและพร้อมที่จะนำจิตใจเข้าสู่การปฏิบัติตาม อย่างสุปฏิปันโน อชุปฏิปันโน คือการปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ ปฏิบัติตรงไปตรงมา ปฏิบัติเพื่่อออกจากทุกข์ได้จริง การสอนปฏิบัติธรรมของท่านพระมณฑลคุณ ท่านมักใช้วิธีการสอนแบบประสบการณ์ตรง ตัวอย่างเช่น ท่านเห็นหลวงปู่เหยียบหนังสือเกี่ยวกับธรรมะจากศาลาามาอ่าน ท่านก็สอนบทว่าด้วยการยึดถือ หรือการยึดติดในคัมภีร์หรือไภสานและเปรียบให้เห็นเป็นรูปธรรมว่า เหมือนกับคนหอบปอทั้งซัปปอ หลังจากนั้นพระมณฑลคุณได้ชี้มัสัปปเอารสพระธรรม

ผลแนวการอบรมสั่งสอน

ท่านจะสอนวิธีการปฏิบัติและปฏิบัติตนและปฏิบัติธรรม แก่บรรดาลูกศิษย์พระภิกษุสามเณรและคฤหัสถ์ อย่างไม่เหน็ดเหนื่อยดุจดังบิดามารดาอบรมสั่งสอนบุตรของตน ซึ่งมีทั้งพระเดชและพระคุณ การว่ากล่าวตักเตือน เพื่อดัดนิสัยให้ถูกเป็นคนดี โดยเน้นเรื่องของการให้ทานรักษาศีล และการเจริญจิตตภาวนา

^{๓๓} พระเทพเวที (ประยุทธ์ ปยุตโต), พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม, พิมพ์ ครั้งที่ ๖, (กรุงเทพมหานคร : มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๒), หน้า ๑๒๕.

อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ว่าพระมงคลวุฒจะมรณภาพไปแล้วตั้งแต่ปี ๒๕๕๑ แต่ทว่าผลในด้านวิธีการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของท่านยังอยู่มาตราบเท่าทุกวันนี้ สิ่งเหล่านี้แสดงให้เห็นว่าผลสัมฤทธิ์อันเกิดจากการเผยแผ่ด้วยวิธีการเผยแผ่ที่มีประสิทธิภาพของพระมงคลวุฒ (เครื่อง สุภทโท) อันเป็นที่ประจักษ์แก่สายตาของท่านทั้งสิ้น

สรุป

การที่พุทธศาสนิกชนผู้คนเป็นจำนวนมากมีความสนใจเรื่องการเข้าวัดฟังธรรม การรักษาศีล การเจริญสมาธิ หรือการปฏิบัติธรรมฝึกฝนอบรมตนเองตามหลักไตรสิกขานั้น จะมีผู้แวะเวียนมาฟังธรรม มาฝึกหัดอบรมสมาธิตามวาระและโอกาสต่างๆ เพื่อนำหลักธรรมไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน นับว่าเป็นผลสัมฤทธิ์ หรือเป็นเป้าหมายสูงสุดในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระมงคลวุฒ (เครื่อง สุภทโท) ที่ครบคลุมไปทุกวิธีการเผยแผ่อย่างเป็นที่ประจักษ์เห็นได้ชัดดังที่กล่าวมาแล้ว